

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2018. szeptember 26.*

„Előzetes döntéshozatal – Közös menekültügyi és kiegészítő védelem nyújtására vonatkozó politika – 2013/32/EU irányelv – 46. cikk – 2008/115/EK irányelv – 13. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 18. cikk, a 19. cikk (2) bekezdése és 47. cikk – Hatékony jogorvoslathoz való jog – A visszaküldés tilalmának elve – Nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és kiutasítást elrendelő határozat – Másodfokú bírósági eljárást lehetővé tevő nemzeti szabályozás – Az elsőfokú eljárásra korlátozódó, a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatály”

A C-180/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (államtanács, Hollandia) a Bírósághoz 2017. április 7-én érkezett, 2017. március 29-i határozatával terjesztett elő az

X,

Y

és

a **Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök (előadó), C. Vajda, Juhász E., K. Jürimäe és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Y és X képviseletében J. Pieters advocaat,
- a holland kormány képviseletében J. Langer, M. K. Bulterman és M. H. S. Gijzen, meghatalmazotti minőségben,
- a belga kormány képviseletében M. Jacobs, C. Pochet és C. Van Lul, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

- az észt kormány képviselőjében N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében C. Cattabriga, M. Condou-Durande és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. január 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével együttesen értelmezett, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.) 46. cikkének, valamint a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.) 13. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet X, Y és a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (biztonsági és igazságügyi államtitkár, Hollandia) között, a nemzetközi védelem iránti kérelmük elutasítása és a velük szemben hozott kiutasítási határozatok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A menekültek jogállásáról szóló egyezmény

- 3 A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény (Recueil des traités des Nations unies [1954], 189. kötet, 137. o., 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) – amely egyezményt kiegészítette a menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-én New Yorkban aláírt, 1967. október 4-én hatályba lépett jegyzőkönyv – (a továbbiakban: Genfi Egyezmény) „A kiutasítás vagy visszaküldés (»refoulement«) tilalma” című 33. cikke (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Egyetlen Szerződő Állam sem utasítja ki vagy küldi vissza (»refouler«) a menekültet azon ország területének határára, ahol élete vagy szabadsága faji, vallási okokból, nemzeti hovatartozása miatt, vagy abból az okból van veszélyeztetve, hogy bizonyos társadalmi csoporthoz tartozik, vagy bizonyos politikai véleményt vall.”

Az EJEE

- 4 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezménynek (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE) a „Kínzás tilalma” című 3. cikke kimondja:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.”

5 Ezen egyezmény 13. cikke így szól:

„Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.”

Az uniós jog

A 2013/32 irányelv

6 A 2013/32 irányelv (12) és (60) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:

„(12) Ezen irányelv fő célkitűzése, hogy továbbfejlessze a tagállamokban a nemzetközi védelem megadására és visszavonására alkalmazott eljárások szabályait egy közös uniós menekültügyi eljárás létrehozása céljából.

[...]

(60) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és szem előtt tartja a Charta által elismert elveket. [...]

7 Ugyanezen irányelv „Hatály” című 3. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ezen irányelvet a tagállamok területén, ideértve a határon, a felségvizeken vagy a tranzitónákban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelemre és a nemzetközi védelem visszavonására kell alkalmazni.”

8 Az említett irányelv „A hatékony jogorvoslathoz való jog” címet viselő 46. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok biztosítják a kérelmezők részére a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot az alábbiakkal szemben:

a) a nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott határozat tárgyában, beleértve, ha a határozat
i. a menekült jogállás és/vagy kiegészítő védelmi jogállás tekintetében megalapozatlannak ítéli a kérelmet;

[...]

(3) Az (1) bekezdésnek való megfelelés érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a hatékony jogorvoslat mind a tények, mind a jogi szempontok teljes körű és *ex nunc* megvizsgálását tartalmazza – ideértve adott esetben a nemzetközi védelem iránti igényeknek a 2011/95/EU irányelv (a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2011. L 337., 9. o.] szerinti vizsgálatát is –, legalább az elsőfokú bíróság előtti fellebbezési eljárásokban.

[...]

(5) A (6) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok lehetővé teszik a kérelmező számára, hogy a területén maradjon mindaddig, amíg le nem jár a kérelmező hatékony jogorvoslathoz való jogának gyakorlására adott határidő, és amennyiben a kérelmező a határidőn belül élt ezen jogával, a jogorvoslati kérelem elbírálásáig.

(6) Egy olyan határozat esetében, amely:

- a) egy kérelmet a 32. cikk (2) bekezdésével összhangban nyilvánvalóan megalapozatlannak vagy a 31. cikk (8) bekezdésével összhangban elvégzett vizsgálatot követően megalapozatlannak minősít, kivéve azon eseteket, mikor e határozatok a 31. cikk (8) bekezdésének h) pontjában említett körülményeken alapulnak;
- b) egy kérelmet a 33. cikk (2) bekezdésének a), b) vagy d) pontjával összhangban megalapozatlannak minősít;
- c) az eljárásnak a 28. cikk szerinti megszüntetését követően elutasítja a kérelmező ügyének újbóli megnyitását; vagy
- d) nem vizsgálja meg vagy nem teljeskörűen vizsgálja meg a kérelmet a 39. cikkel összhangban,

a bíróság – az érintett kérelmező kérésére vagy hivatalból – döntést hozhat arról, hogy a kérelmező a tagállam területén maradhat-e, ha a határozat célja a kérelmezőnek a tagállam területén maradáshoz való jogának megszüntetése és amennyiben ilyen esetekben a nemzeti jogszabályok nem írják elő, hogy a kérelmezőnek jogában áll a tagállamban maradni a jogorvoslati kérelem elbírálásáig.

[...]

A 2008/115 irányelv

- 9 A 2008/115 irányelv (2), (4) és (24) preambulumbekkezdése szerint:

„(2) Az Európai Tanács 2004. november 4–5-i brüsszeli ülése sürgette egy közös normákon alapuló hatékony visszatérési és hazatelepülési politika létrehozását annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon és emberi [helyesen: alapvető] jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza.

[...]

(4) A jól szervezett migrációs politika elengedhetetlen elemeként átlátható és igazságos közös szabályokat szükséges rögzíteni a hatékony visszatérési politika biztosítása céljából.

[...]

(24) Az irányelv tiszteletben tartja és betartja a különösen [a Charta] által elismert alapvető jogokat és elveket.”

- 10 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ez az irányelv a valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó.

11 Az említett irányelv 3. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

4. »kiutasítási határozat«: közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely valamely harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogszerűtlenségét [helyesen: jogellenességét] megállapítja vagy kimondja, és visszatérési kötelezettséget állapít meg vagy mond ki.

[...]”

12 A 2008/115 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A kiutasítási határozatok, és – amennyiben elrendelik – a beutazási tilalomról és a kitoloncolásról szóló határozatok meghozatalára írásban, a tényállás ismertetésével és jogi indokolással, valamint a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek feltüntetésével kerül sor.

[...]”

13 Ezen irányelvnek a „Jogorvoslatok” című 13. cikke a következőképpen fogalmaz:

„(1) Az érintett harmadik országbeli állampolgár számára biztosítani kell a hatékony jogorvoslatához való jogot, hogy illetékes bíróság vagy közigazgatósági hatóság, vagy pártatlan és a függetlenség biztosítékával rendelkező tagokból álló illetékes szerv előtt fellebbezéssel élhessen a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatok ellen, vagy kérhesse azok felülvizsgálatát.

(2) Az (1) bekezdésben említett hatóságnak vagy szervnek hatáskörében áll felülvizsgálni a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatokat, beleértve a határozatok végrehajtásának ideiglenes felfüggesztését, kivéve, ha a nemzeti jog értelmében az ideiglenes felfüggesztés már érvényben van.

[...]”

A holland jog

14 A holland jog szerint a biztonsági és igazságügyi államtitkár, Hollandia nemzetközi védelem ügyében hozott határozata ellen a rechtbankhoz (bíróság, Hollandia) benyújtott elsőfokú jogorvoslatnak a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatálya van. Amennyiben a rechtbank (bíróság) nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és kiutasítást elrendelő határozatot helybenhagyó ítélete ellen fellebbezés benyújtására van lehetőség, a fellebbezési eljárás nem bír a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal. Ugyanakkor a felperes a Raad van State (államtanács, Hollandia) voorzieningenrechtere (ideiglenes intézkedésről határozó bíró) előtt kérelmezheti ideiglenes intézkedés elrendelését többek között a kiutasítás elkerülése érdekében, az érdemi fellebbezési eljárás alatt. Az ilyen ideiglenes intézkedés iránti kérelem nem bír a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 X és Y orosz állampolgárok, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmük elutasításáról és kiutasításuk elrendeléséről szóló határozatot kézbesítettek. Miután a rechtbank den Haag (hágai bíróság, Hollandia) elutasította az előtte e határozatokkal szemben megindított kereseteket, a meghozott ítéletekkel szemben a Raad van State-hoz (államtanács) fellebbeztek. A fellebbezés törvény

erejénél fogva felfüggesztő hatályának hiányában azt kérték a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy az ügy érdemi eldöntéséig hozzon ideiglenes intézkedéseket. E bíróság helyt adott az ideiglenes intézkedés iránti kérelmüknek, és úgy határozott, hogy X és Y nem utasítható ki a másodfokú eljárás érdemi befejezése előtt. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben rámutat azonban, hogy az ideiglenes intézkedéseket az indokolta, hogy el kellett kerülni, hogy X-et és Y-t azelőtt kiutasítsák, mielőtt a Bíróság válaszolhatna az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre, és a kérést előterjesztő bíróság ezen ideiglenes intézkedések fenntartásáról a Bíróság válaszainak a függvényében dönt.

16 E körülmények között a Raad van State (államtanács) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a 2008/115 irányelv 13. cikkét a Charta 4. és 18. cikkével, valamint 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével összefüggésben, hogy amennyiben a nemzeti jog a 2008/115 irányelv 3. cikkének 4. pontja szerinti kiutasítási határozatot tartalmazó határozattal szembeni eljárásokban fellebbezést tesz lehetővé, annak az uniós jog alapján automatikusan felfüggesztő hatállyal kell bírnia, ha a harmadik országbeli állampolgár arra hivatkozik, hogy a kiutasítási határozat végrehajtása a visszaküldés tilalma elve megsértésének komoly veszélyét rejti magában? Más szóval: az érintett harmadik országbeli állampolgár erre irányuló külön kérelme nélkül is mellőzni kell-e ilyen esetben az érintett harmadik országbeli állampolgár kiutasítását a fellebbezési határidő lejártáig vagy – fellebbezés esetén – az e fellebbezés tárgyában történő határozathozatalig?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a 2013/32 irányelv 46. cikkét a Charta 4. és 18. cikkével, valamint 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével összefüggésben, hogy amennyiben a nemzeti jog a nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítása tárgyában folyamatban lévő eljárásokban fellebbezést tesz lehetővé, annak az uniós jog alapján automatikusan felfüggesztő hatállyal kell bírnia? Más szóval: a kérelmező erre irányuló külön kérelme nélkül is mellőzni kell-e ilyen esetben az érintett menedékkérő kiutasítását a fellebbezési határidő lejártáig vagy – fellebbezés esetén – az e fellebbezés tárgyában történő határozathozatalig?
- 3) Az is jelentőséggel bír-e a fenti értelemben vett automatikus felfüggesztő hatály fennállása szempontjából, hogy a 2013/32 irányelv 46. cikkének (6) bekezdésében szereplő indokok egyike alapján utasították-e el az elsőfokú, majd az azt követő fellebbezési eljárás alapjául szolgáló nemzetközi védelem megadása iránti kérelmet? Vagy a menekültügyi határozatok ezen irányelvben említett összes kategóriájára vonatkozik a követelmény?”

A Bíróság hatásköréről

- 17 A belga kormány hangsúlyozza, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a feltett kérdések megválaszolására, mivel azok tárgya, azaz az olyan határozatokkal kapcsolatos ítéletekkel szembeni fellebbezés biztosítása, az alapügyben szereplők, és azok adott esetben a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal való felruházása, kizárólag a tagállamok hatáskörébe tartozik.
- 18 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2013/32 irányelv 46. cikke és a 2008/115 irányelv 13. cikke hatékony jogorvoslathoz való jogot szabályozó rendelkezéseket tartalmaz az olyan határozatokkal szemben, mint amelyekre az alapügybeli keresetek vonatkoznak, amely határozatokkal valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai elutasítják a nemzetközi védelem iránti kérelmeket és elrendelik a kérelmezők kiutasítását.
- 19 Az a kérdés, hogy kizárólagos tagállami hatáskörbe tartozik-e az ilyen határozatokkal kapcsolatos elsőfokú ítéletekkel szembeni jogorvoslat bevezetése, továbbá az ezen jogorvoslat számára a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatályt biztosító határozat, elválaszthatatlanul kapcsolódik a feltett

kérésekre adandó válaszokhoz, amely kérdések éppen a Charta 18. cikkében, 19. cikkének (2) bekezdésében, valamint 47. cikkében előírt biztosítékok fényében értelmezett 2013/32 irányelv 46. cikke és 2008/115 irányelv 13. cikke szerinti jogorvoslati jog terjedelmére irányulnak. E körülményekre tekintettel a Bíróság hatáskörrel rendelkezik e kérelem elbírálására (lásd ebben az értelemben: 2017. március 7-i X és X ítélet, C-638/16 PPU, EU:C:2015:173, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen vizsgálendő első és második kérdésével arra keres választ, hogy a Charta 18. cikke, 19. cikkének (2) bekezdése, valamint 47. cikke fényében értelmezett 2013/32 irányelv 46. cikkét és 2008/115 irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely, miközben fellebbezési lehetőséget biztosít a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és a kiutasítást elrendelő határozatot megerősítő ítélettel szemben, e jogorvoslatot akkor sem ruházza fel a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal, ha az érintett arra hivatkozik, hogy fennáll a kiutasítás tilalma elve megsértésének komoly veszélye.
- 21 A 2013/32 irányelv 46. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják a kérelmezők részére a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot többek között a nemzetközi védelem iránti kérelmük elutasításával kapcsolatos határozatokkal szemben. Ezen irányelv 46. cikke (3) bekezdésének szövege szerint az e jognak való megfelelés érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a hatékony jogorvoslat mind a tények, mind a jogi szempontok teljes körű és *ex nunc* megvizsgálását tartalmazza – ideértve adott esetben a nemzetközi védelem iránti igényeknek a 2011/95/EU irányelv szerinti vizsgálatát is –, legalább az elsőfokú bíróság előtti fellebbezési eljárásokban. A 2013/32 irányelv 46. cikkének (5) bekezdése értelmében e cikk (6) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamoknak lehetővé kell tenniük a kérelmező számára, hogy a területén maradjon mindaddig, amíg le nem jár a kérelmező hatékony jogorvoslathoz való jogának gyakorlására adott határidő, és amennyiben a kérelmező a határidőn belül élt ezen jogával, a jogorvoslati kérelem elbírálásáig.
- 22 A 2008/115 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével együttesen értelmezett 13. cikkének (1) bekezdése szerint az érintett harmadik országbeli állampolgár hatékony jogorvoslathoz való joggal rendelkezik, amely alapján az illetékes bíróság vagy közigazgatósági hatóság, vagy pártatlan és a függetlenség biztosítékával rendelkező tagokból álló illetékes szerv előtt megtámadhatja a vele szemben hozott kiutasítási határozatot.
- 23 Így, noha a 2013/32 és a 2008/115 irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsanak hatékony jogorvoslathoz való jogot a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és a kiutasítást elrendelő határozatokkal szemben, e rendelkezések egyike sem írja elő, hogy a tagállamok fellebbezési jogosultságot biztosítsanak azon nemzetközi védelmet kérelmező személyeknek, akiknek a kérelmüket elutasító határozattal és a kiutasítási határozattal szembeni keresetét a bíróság első fokon elutasította, azt pedig még kevésbé, hogy az ilyen jog gyakorlásához a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatályt fűzenek.
- 24 Ezen irányelvek rendszeréből és célkitűzéseiből még kevésbé vezethetők le ilyen követelmények. Ugyanis az említett irányelvek célkitűzése – amint az a 2013/32 irányelv (12) preambulumbekkezdéséből következik – egy, főként a nemzetközi védelem megadásával és visszavonásával kapcsolatos tagállami eljárásokat a menekültstátuszra vonatkozó közös uniós eljárás kialakítása céljából történő tökéletesítésére, valamint – a 2008/115 irányelv (2) és (4) preambulumbekkezdése alapján – az érintett személyek hatékony visszatérési és hazatelepülési politikájának a megvalósítása alapvető jogainak és méltóságának teljes tiszteletben tartására irányul

(lásd a 2008/115 irányelvvel kapcsolatban: 2018. június 19-i Gnandi ítélet, C-181/16, EU:C:2018:465, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezzel szemben ezen irányelvek preambulumbekzdéseiből egyáltalán nem tűnik ki, hogy az említett irányelvek a tagállamok arra való kötelezettségére irányulnának, hogy másodfokú bírósági eljárást vezessenek be.

- 25 Egyébiránt a 2013/32 irányelvet illetően a jogorvoslat hatékonyságának követelménye, amint az ezen irányelv a 46. cikk (3) bekezdéséből következik, kifejezetten „az elsőfokú bíróság előtti fellebbezési eljárásokra” utal. Mivel ehhez mind a tények, mind a jogi kérdések teljes körű, *ex nunc* vizsgálata szükséges, ez a kötelezettség kizárólag az elsőfokú bírósági eljárás lefolytatására vonatkozik. Következésképpen az említett kötelezettség – az említett irányelv célkitűzésére tekintettel – nem értelmezhető sem úgy, hogy az a tagállamokat másodfokú bírósági eljárás bevezetésére kötelezi, sem úgy, hogy az konkrétan előírná, hogy azt hogyan folytassák le.
- 26 Így, amint azt a 2013/32 irányelv nemzetközi védelem iránti kérelmeket elutasító határozatokra vonatkozó 46. cikkének (3) bekezdésében szereplő „legalább” kifejezés megerősíti, az uniós joggal nem ellentétes az, hogy a tagállamok másodfokú bírósági eljárást írjanak elő a nemzetközi védelem iránti kérelmeket elutasító és a kiutasítást elrendelő határozatokkal szembeni jogorvoslatok vizsgálatára, a 2013/32 és a 2008/115 irányelv semmilyen, az ilyen bírósági eljárás bevezetésére és kialakítására vonatkozó szabályt sem tartalmaz. Különösen – ahogy a főtanácsnok is kiemeli indítványának 41. pontjában – ezen irányelveknek sem a megfogalmazása, sem a szerkezete nem enged arra következtetni, hogy amennyiben egy tagállam az ilyen döntésekkel szemben másodfokú bírósági eljárás lehetőségét biztosítja, úgy az általa bevezetett jogorvoslati eljárásnak a kérelmező által benyújtott keresetet szükségképpen a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal kell felruházni.
- 27 Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy a 2008/15 irányelvet, hasonlóan a 2013/32 irányelvhez, amint az az előbbi irányelv (24) preambulumbekzdéséből és az utóbbi irányelv (60) preambulumbekzdéséből következik, a Charta által elismert alapvető jogok és elvek tiszteletben tartása mellett kell értelmezni (lásd eben az értelemben: 2018. június 19-i Gnandi ítélet, C-181/16, EU:C:2018:465, 51. pont).
- 28 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy ha egy állam úgy határoz, hogy nemzetközi védelem kérelmezőjét olyan országba küldi, ahol alapos okkal feltételezhető, hogy a Chartának a menekültek helyzetére vonatkozó – és az erre vonatkozó jegyzőkönyvvel kiegészített – egyezmény 33. cikkével összefüggésben értelmezett 18. cikkével vagy a Charta 19. cikkének (2) bekezdésével ellentétes bánásmód tényleges veszélyének lesz kitéve, az annak 47. cikkében előírt hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog megköveteli, hogy e kérelmező a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatályú jogorvoslattal rendelkezzen a kiutasítását lehető tévő intézkedés végrehajtásával szemben (lásd ebben az értelemben: 2018. június 19-i Gnandi ítélet, C-181/16, EU:C:2018:465, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 A Bíróság a kiutasítási határozat és az esetleges kitoloncolást elrendelő határozat tekintetében azt is pontosította, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező számára a hatékony jogorvoslathoz való jogban, valamint a visszaküldés tilalmának elvében foglalt védelmet legalább egy bírósági fórum előtti, a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatályú hatékony jogorvoslat elismerésével kell biztosítani. Ezenkívül a tagállamok feladata biztosítani a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozattal szemben előterjesztett jogorvoslat teljes hatékonyságát a kiutasítási határozat valamennyi joghatásának felfüggesztésével a jogorvoslati kérelem előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt, és amennyiben ilyen kérelmet előterjesztettek, annak elbírálásáig (lásd ebben az értelemben: 2018. június 19-i Gnandi ítélet, C-181/16, EU:C:2018:465, 56., 58. és 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2018. július 5-i C és társai végzés, C-269/18 PPU, EU:C:2018:544, 50. pont).
- 30 Mindemellett – ahogy az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik –, akárcsak a 2013/32 irányelv 46. cikke és a 2008/115 irányelv 13. cikke, a Charta 18. cikkében és 19. cikkének (2) bekezdésében foglalt biztosítékok fényében értelmezett 47. cikke sem követeli meg a kétszintű bírósági eljárást.

Kizárólag az számít ugyanis, hogy a jogorvoslat valamely bírósági fórum előtt biztosított legyen (lásd ebben az értelemben: 2011. július 28-i Samba Diouf ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 69. pont; 2018. június 19-i Gnandi ítélet, C-181/16, EU:C:2018:465, 57. pont).

- 31 E tekintetben emlékeztetni kell még arra, hogy amennyiben a Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, a Charta 52. cikke (3) bekezdésének célja a Chartában foglalt, illetve az azokkal megegyező, az EJEE-ben biztosított jogok közötti szükséges összhang biztosítása, anélkül hogy mindez hátrányosan befolyásolná az uniós jognak és az Európai Unió Bíróságának az autonómiáját (lásd ebben az értelemben: 2016. február 15-i N ítélet, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 47. pont; 2017. szeptember 14-i K ítélet, C-18/16, EU:C:2017:680, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Charta 47. cikkéhez fűzött magyarázatok szerint e cikk első bekezdése az EJEE 13. cikkén alapul. Így a Bíróságnak biztosítania kell, hogy a Charta 47. cikkének első bekezdésére vonatkozó értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE 13. cikkében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett elvet (lásd analógia útján: 2016. február 15-i N ítélet, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 77. pont; 2018. március 20-i Menci ítélet, C-524/15, EU:C:2018:197, 62. pont).
- 32 Márpedig az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint az EJEE 13. cikke még az azon alapuló sérelem tekintetében, hogy fennáll az érintett kiutasításának az EJEE 3. cikke szerinti bánásmód valós veszélye, sem kötelezi arra a szerződő államokat, hogy kétszintű bírósági eljárást vagy – adott esetben – a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal bíró fellebbezési eljárást vezessenek be (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2016. július 5., A. M. kontra Hollandia, CE:ECHR:2016:0705JUD002909409, 70. §).
- 33 Ebből az következik, hogy a 2013/32 irányelvnek a Charta 18. cikke, 19. cikkének (2) bekezdése, valamint 47. cikke fényében értelmezett 46. cikke által a nemzetközi védelmet kérelmező személy számára a kérelmét elutasító és a kiutasítását elrendelő határozattal szemben biztosított védelem csak egy szintű bírósági jogorvoslat fennállására korlátozódik.
- 34 E tekintetben pontosítani kell, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és a kiutasítási határozatokkal szembeni másodfokú bírósági eljárás bevezetése és az azt adott esetben a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal felruházó határozat, a belga kormány által a jelen ítélet 22. pontjában előadott érveléssel ellentétben, az ilyen határozatokkal szembeni, a 2013/32 irányelv 46. cikkében és a 2008/115 irányelv 13. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesítésének eljárási részletszabályait alkotja. Noha az ilyen részletes eljárási szabályok a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján ez utóbbiak belső jogrendjébe tartoznak, a Bíróság hangsúlyozta, hogy tiszteletben kell tartaniuk az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét (lásd analógia útján: 2014. július 17-i Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 31., 36. és 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. július 16-i Sánchez Morcillo és Abril García végzés, C-539/14, EU:C:2015:508, 33. pont).
- 35 Így a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy a magánszemélyek uniós jogból származó jogainak védelmére irányuló keresetekre vonatkozó eljárási szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jogi keresetekre vonatkozók (az egyenértékűség elve), és nem tehetik az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 2014. június 5-i Kone és társai ítélet, C-557/12, EU:C:2014:1317, 25. pont; 2015. október 6-i Târşia ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvéből eredő követelmények tiszteletben tartását arra figyelemmel kell vizsgálni, hogy mi az érintett szabályok egész eljárásban betöltött helye, hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt (1998. december 1-jei Levez ítélet, C-326/96, EU:C:1998:577, 44. pont; 2013. június 27-i Agroconsulting-04 ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 37 Az egyenértékűség elvét illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy annak tiszteletben tartása azt követeli meg, hogy a nemzeti jog megsértésén alapuló kereseteket azonos módon kezeljék az uniós jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokkal, nem pedig az, hogy a különböző jellegű jogvitákra alkalmazandó nemzeti eljárási szabályoknak egyenértékűnek kell lenniük (2015. október 6-i Târşia ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Így egyrészt be kell azonosítani az eljárásokat és az összehasonlítható kereseteket, másrészt meg kell határozni, hogy a nemzeti jogra alapított kereseteket kedvezőbben kezelik-e, mint azokat a jogok védelmével összefüggő kereseteket, amelyek a magánszemélyeket az uniós jog alapján illetik meg (lásd ebben az értelemben: 2015. február 12-i Baczó és Vizsnyiczai ítélet, C-567/13, EU:C:2015:88, 45. pont; 2017. november 9-i Dimos Zagoriou ítélet, C-217/16, EU:C:2017:841, 19. pont).
- 39 A keresetek összehasonlítható jellegét illetően az – alkalmazandó eljárási szabályokról közvetlen ismeretekkel rendelkező – nemzeti bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy az érintett keresetek tárgyukat, indokaikat és lényeges elemeiket tekintve hasonlóak-e (2013. június 27-i Agrokonsulting-04 ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 39. pont; 2017. november 9-i Dimos Zagoriou ítélet, C-217/16, EU:C:2017:841, 20. pont).
- 40 A keresetekre vonatkozó hasonló bánásmódot illetően emlékeztetni kell arra, hogy minden olyan esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy az uniós jogon alapuló keresetekkel kapcsolatos valamely nemzeti eljárási rendelkezés kedvezőtlenebb-e, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak, azt kell megvizsgálnia a nemzeti bíróságnak, hogy milyen az érintett szabályoknak az egész eljárásban betöltött helye, hogyan zajlik az említett eljárás, és melyek e szabályok sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt (lásd ebben az értelemben: 2017. november 9-i Dimos Zagoriou ítélet, C-217/16, EU:C:2017:841, 21. pont).
- 41 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban rámutat, hogy a közigazgatási jog bizonyos – a nemzetközi védelem területétől eltérő – területein a holland jog a fellebbezéseket a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal ruházza fel. Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy a Bírósághoz észrevételeket benyújtó egyik fél sem vonta kétségbe, hogy az alapügyben szereplő nemzeti szabályozás tiszteletben tartja-e az egyenértékűség elvét. Mindenesetre a Bíróság rendelkezésére álló ügyirat semmilyen olyan információt nem tartalmaz, amely alapján értékelni lehetne, hogy az e téren benyújtott fellebbezések a tárgyukat, céljukat és alapvető elemeiket illetően összehasonlíthatók-e az alapügyben szereplő fellebbezéssel, vagy azt lehetne vizsgálni, hogy a jelen ítélet 44. pontjában szereplő információk figyelembevételével az előbbi fellebbezéseket az utóbbinál kedvezőbbnek kell-e tekinteni.
- 42 Ezen feltételek között a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy tiszteletben tartották-e az egyenértékűség elvét a jelen ítélet 36–41. pontjában szereplő információk figyelembevételével (lásd analógia útján: 2017. november 9-i Dimos Zagoriou ítélet, C-217/16, EU:C:2017:841, 24. pont).
- 43 A tényleges érvényesülés elvét illetően meg kell állapítani, hogy az a jelen esetben nem tartalmaz az alapvető jogokból – többek között a Charta által biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jogból – származó követelményeken túlmenő követelményeket. Márpedig, mivel – ahogy az a jelen ítélet 30. pontjából kitűnik – a Charta 18. cikkében és 19. cikkének (2) bekezdésében foglalt biztosítékok fényében értelmezett 47. cikke kizárólag azt követeli meg, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező személy, akinek kérelmét határozatban tagadták meg és akivel szemben kiutasítási határozatot hoztak, hatékonyan érvényesíthesse jogait bíróság előtt, méghozzá pusztán az alapján, hogy a nemzeti jog által előírt további, magasabb szintű bírósági eljárás nem rendelkezik a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal, nem állapítható meg a tényleges érvényesülés elvének megsértése.

- 44 A fenti megfontolásokra tekintettel az első és a második előterjesztett kérdése azt a választ kell adni, hogy a Charta 18. cikke, 19. cikkének (2) bekezdése, valamint 47. cikke fényében értelmezett 2013/32 irányelv 46. cikkét és 2008/115 irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely, miközben fellebbezési lehetőséget biztosít a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és kiutasítást elrendelő határozatot megerősítő elsőfokú ítélettel szemben, e jogorvoslatot akkor sem ruházza fel a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal, ha az érintett arra hivatkozik, hogy fennáll a visszaküldés tilalma elve megsértésének komoly veszélye.

A harmadik kérdéstről

- 45 Az első és a második kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdése nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. cikke, 19. cikke (2) bekezdése, valamint 47. cikke fényében értelmezett, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 46. cikkét és a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely, miközben fellebbezési lehetőséget biztosít a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító és kiutasítást elrendelő határozatot megerősítő elsőfokú ítélettel szemben, e jogorvoslatot akkor sem ruházza fel a törvény erejénél fogva felfüggesztő hatállyal, ha az érintett arra hivatkozik, hogy fennáll a visszaküldés tilalma elve megsértésének komoly veszélye.

Aláírások